

MA-134

March-2019

M.Ed., Sem.-III

A-007 : Library Resources and Tools & Technique in Educational Research

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

વિભાગ – I

1. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14

- (1) સંશોધન સમસ્યા શોધવા તમે કયા ઉદ્દગમ-સ્ત્રોતોનો ઉપયોગ કરશો વિગતે ચર્ચા કરો.
- (2) “સંદર્ભ સાહિત્યનો અભ્યાસ એ સંશોધનનું પ્રથમ સોપાન છે.” આ વિધાનને સમજાવો.

અથવા

- (1) સંશોધનમાં સંદર્ભ સાહિત્યનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (2) સંશોધન માટે પુસ્તકાલય કૌશલ્ય વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.

(B) નીચે આપેલા છ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચારના ઉત્તર આપો : 4

- (1) વેબસાઈટનો સંશોધનમાં ઉપયોગ જણાવો.
- (2) સંદર્ભ સાહિત્યના સ્ત્રોત તરીકે શબ્દભંડોળનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (3) Note-taking એટલે શું ?
- (4) જ્ઞાન કોષ એટલે શું ?
- (5) સંશોધનના સ્ત્રોત તરીકે ડિરેક્ટરીનો ઉપયોગ જણાવો.
- (6) સંશોધનના સ્ત્રોત તરીકે સામાયિકનો ઉપયોગ જણાવો.

2. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14

- (1) ઓળખ્યાદીના લાભ અને મર્યાદાઓ જણાવો.
- (2) અવલોકનના પ્રકારો જણાવી ચર્ચા કરો.

અથવા

- (1) ક્રમમાપદંડની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, ક્રમમાપદંડના સિદ્ધાંતો જણાવો.
- (2) ઓળખ્યાદીની માહિતીનું પૃથક્કરણ અને અર્થઘટન કેવી રીતે કરશો ?

(B) નીચે આપેલા પાંચ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણના ઉત્તર આપો : 3

- (1) મૂલ્યાંકન પત્રનો કોઈ એક ઉપયોગ જણાવો.
- (2) ક્રમમાપદંડનો કોઈ એક ઉપયોગ જણાવો.
- (3) અવલોકનકારનું કોઈ એક લક્ષણ જણાવો.
- (4) અવલોકનની કોઈ એક મર્યાદા જણાવો.
- (5) મૂલ્યાંકન પત્ર એટલે શું ?

વિભાગ - II

3. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (1) પ્રશ્નાવલીના વિવિધ સ્વરૂપોને સમજાવો.
 - (2) વલણ માપદંડની થર્સ્ટનની પદ્ધતિના સોપાનો દર્શાવી તેની મુખ્ય મર્યાદાઓ જણાવો.
- અથવા**
- (1) મુલાકાતનો સંશોધનના ઉપકરણ તરીકે ઉપયોગ કરતાં તમારે કયા ગુણો કેળવવા જોઈએ ?
 - (2) સારી પ્રશ્નાવલીના લક્ષણો જણાવો.
- (B) નીચે આપેલા છ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચારના ઉત્તર આપો : 4
- (1) અભિપ્રાયવલિ એટલે શું ?
 - (2) ક્યૂ-સોર્ટ પદ્ધતિ એટલે શું ?
 - (3) અભિપ્રાયવલિની મર્યાદા જણાવો.
 - (4) સામાજિકતામિતિનો કોઈ એક ઉપયોગ જણાવો.
 - (5) પ્રશ્નાવલિની કોઈ એક મર્યાદા જણાવો.
 - (6) વલણ માપદંડની કોઈ એક મર્યાદા જણાવો.
4. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (1) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
 - (2) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીની રચનાના સોપાનો જણાવો.
- અથવા**
- (1) કસોટીની વિશ્વસનિયતા શોધવાના પ્રકારો જણાવી કોઈપણ બે વિશે ચર્ચા કરો.
 - (2) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીની સંકલ્પના સમજાવો. મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનું વર્ગીકરણ કરો.
- (B) નીચે આપેલા પાંચ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણના ઉત્તર આપો : 3
- (1) માનાંક સંદર્ભ કસોટી એટલે શું ?
 - (2) કલમ પૃથક્કરણના પ્રકારો જણાવો.
 - (3) કસોટીની યથાર્થતા એટલે શું ?
 - (4) ગુજરાતમાં પ્રાપ્ત મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના પ્રાસિસ્થાન જણાવો.
 - (5) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનો કોઈ એક દૂર-ઉપયોગ જણાવો.

Seat No. : _____

MA-134

March-2019

M.Ed., Sem.-III

A-007 : Library Resources and Tools & Technique in Educational Research

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

SECTION – I

1. (A) Answer the following questions : 14
- (1) Discuss in detail what sources you will use to locate a research problem.
 - (2) “Study of the related literature is the first step of research.” Explain the statement.
- OR**
- (1) Explain the importance of reference material in research.
 - (2) Discuss in detail library skills for research.
- (B) Answer the following questions any **four** out of **six**. 4
- (1) State the use of website in research.
 - (2) State the importance of dictionaries as a source of reference.
 - (3) What is Note-taking ?
 - (4) What is encyclopedia ?
 - (5) State use of directory as a source of research.
 - (6) State use of periodic as a source of research.
2. (A) Answer the following questions : 14
- (1) State the advantages and limitations of checklist.
 - (2) State and discuss types of observation.
- OR**
- (1) Clarify the concept of rating scale. State the principles of rating scale.
 - (2) How can you analyse and Interpret the data of checklist ?
- (B) Answer the following questions any **three** out of **five**. 3
- (1) State the any one use of evaluation sheet.
 - (2) State any one use of rating scale.
 - (3) State the any one characteristic of observer.
 - (4) State any one limitation of observation.
 - (5) What is evaluation sheet ?

SECTION – II

3. (A) Answer the following questions : 14
- (1) Explain the different forms of questionnaire.
 - (2) Show the steps of Thurston's method of attitude measurement. State its main limitations.

OR

- (1) What qualities would you exhibit while using interview as a tool of research ?
 - (2) State the characteristics of good questionnaire.
- (B) Answer the following questions any **four** out of **six** : 4
- (1) What is an Opinionnaire ?
 - (2) What is Q-short technique ?
 - (3) State the limitation of the opinionnaire.
 - (4) State the any one use of sociometric.
 - (5) State any one limitation of questionnaire.
 - (6) State the any one limitation of attitude scale.

4. (A) Answer the following questions : 14
- (1) State the characteristics of Psychological test.
 - (2) State the steps for construction of Psychological test.

OR

- (1) State the types of reliability of test and discuss any two of them.
 - (2) Explain the concept of Psychological test. Classify the Psychological testing.
- (B) Answer the following questions any **three** out of **five**. 3
- (1) What is norms reference test ?
 - (2) State the types of item analysis.
 - (3) What is the validity of test ?
 - (4) State the places where the psychological tests are available in Gujarat.
 - (5) State any one misuse of psychological test.
